

קבלה לבית חולים – מצב חירום רפואי וחוק זכויות החולה

סאוסן* היא אישה חסרת מעמד שנולדה בישראל וחייה כאן כל חייה ללא תעודה מזהה כלשהי. בהיותה בשבוע ה-34 להריונה הגיעה עם בעלה מהכפר הבלתי-מוכר בו הם חיים לבית החולים סורוקה בבאר שבע לאחר ירידת מים. כשהגיעה לבית החולים ופקידי הקבלה הבינו שאין לה תעודה מזהה אותה תוכל להציג בפניהם הם סרבו לקבל אותה לאישפוז. לא עזרו הוויכוחים, ובני הזוג חזרו לביתם כלעומת שבאו. לאחר כמה שעות ילדה סאוסן בביתה, בכפר בלתי-מוכר וללא תנאים מתאימים, תאומים פגים. כשעתיים לאחר מכן חזרו סאוסן והתאומים לבית החולים. התאומים אושפזו בפגיה למשך 40 יום והאם אושפזה למשך שבוע ימים.

סיפור זה אינו מקרה יחיד, והוא משקף מצב בו אנשים – גם במצב רפואי דחוף – אינם מקבלים טיפול בבית החולים. סירובם של בתי חולים לקבל אנשים אלו מנוגד לחוק זכויות החולה – חוק המחייב את קבלת החולה במקרה דחוף.

מהו חוק זכויות החולה?

זהו חוק המסדיר את היחס בין המוסדות הרפואיים למטופלים, והוא קובע את זכויותיו של כל אדם - ללא קשר למעמדו האזרחי - המבקש או המקבל טיפול רפואי, במטרה להגן על הזכויות שלו. החוק קובע את הזכות לקבלת טיפול רפואי לכל הפונה לקבלת טיפול בהתאם לתנאים והסדרים הנהוגים בישראל. במקרה של מצב חירום רפואי כל אדם זכאי לקבל טיפול רפואי דחוף ללא שום התניה – גם ללא חתימה על התחייבות כלשהי – וללא שום קשר למעמדו (תושב, חסר מעמד/אשרה). כמו כן החוק קובע כי חובתו של הצוות המטפל לשמור על זכותו של כל מטופל לכבוד ולפרטיות.

אין לי תעודה ישראלית. האם החוק יכול לעזור לי?

החוק מדבר על זכויותיו של כל חולה מול הגורם המטפל ללא קשר למעמד, ועל כן הוא עוזר לכל חולה במדינת ישראל. עם זאת, החוק לא קובע שהטיפול יהיה בחינם. תושב המדינה המבוטח במוסד לביטוח לאומי מוציא התחייבות מקופת החולים שלו, או, במקרים שהחולה אינו תושב ויש לו ביטוח פרטי, מהגורם המבטח (חברת הביטוח). מי שאינו תושב ואינו מבוטח – יצטרך לשאת בעלויות האישפוז. שימו לב: במקרה חירום וטיפול דחוף – חייבים על פי החוק ראשית להגיש טיפול רפואי ורק אחר כך להסדיר את התשלום.

הפניה לחדר מיון בבית חולים כרוכה בתשלום מצד המבוטח חוץ ממספר מקרים בהם המבוטח פטור מתשלום. בחוברת זכותו של משרד הבריאות "זכויות המבוטחים לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי" תמצאו פירוט של מקרים אלו. הזכותו מופיע בעברית, ברוסית, בערבית ובאנגלית. תוכלו להורידו באתר המשרד בכתובת:

או <http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=1&catid=5&pageid=914>

להשיגו בלשכת הבריאות המחוזית באיזור מגורכם. פרטי הלשכה בדרום: קריית הממשלה התקווה 4. טלפון: 6263511 – 08. זו זכותכם לקבל את החוברת, בשפה שלכם.

כואבת לי מאוד הבטן. האם זה מצב חירום רפואי?

החוק לא פירט אילו מקרים מהווים מצב חירום רפואי. לפי החוק מצב חירום רפואי מוגדר כ"נסיבות שבהן אדם מצוי בסכנה מיידית לחייו או קיימת סכנה מיידית כי תיגרם לאדם נכות חמורה בלתי הפיכה, אם לא יינתן לו טיפול רפואי דחוף". מתוך הניסיון אנו יודעים כי מצבים קיצוניים כשבר, איבוד הכרה, צורך דחוף בדיאליזה וכו' יוגדרו כמצב חירום בעוד שטיפולים תרופתיים ואחרים כנגד מחלות הסרטן והאיידס, או מתן קבוע של אינסולין לחולי סכרת לא יוגדרו כדחופים ברוב בתי החולים בישראל. חשוב לדעת כי לידה נחשבת כמצב חירום רפואי בישראל. לכן, כיוון שהחולה אינו רופא/ה בדרך כלל, עדיף שייבדק על ידי רופא/ה על מנת שזה יקבע האם יש צורך להגיע לבית חולים. בכל מקרה, כאשר אינכם בטוחים והמצב מדאיג, עדיף לגשת לחדר מיון מאשר לגלות אחר כך שמאוחר מדי.

הגעתי לבית החולים – לא רוצים לקבל אותי בלי שאשלים/התחייבות, מה לעשות?

עליכם להתעקש בבית חולים שיקבלו אתכם ושקודם כל יבדוק אתכם רופא/ה. רק רופא/ה, לא אתם, לא פקידי בית החולים ולא אנחנו יכולים לקבוע אם המקרה דחוף ואם נשקפת סכנה מיידית לחיים או לנכות מיידית אם לא יינתן טיפול. אם לאחר בדיקת הצוות הרפואי נקבע כי המצב דחוף, על בית החולים לתת לכם את הטיפול בלי התניה (בלי לדרוש קודם כסף או חתימה על שטר חוב). אולם, בעתיד יוכל בית החולים לדרוש תשלום עבור הטיפול. אם המצב אינו דחוף, יכול בית החולים לדרוש כי תסדירו את התשלום מראש. אם למרות התעקשותכם מסרבים לתת לכם לראות רופא/ה, התקשרו אלינו לרופאים לזכויות אדם ונעזור לכם: 03-5133103, 03-5133104.

הגעתי לבית החולים וקיבלו אותי, עכשיו הגיע החשבון. מה לעשה? האם מותר לי

ללכת שוב לבית החולים?

בעיקרון, חוק זכויות החולה לא קובע שהטיפול יינתן בחינם אלא בלי התניה. בית החולים יכול לתבוע אדם או קרוב מדרגה ראשונה בנוגע לתשלום. בכל מקרה כדאי לזכור את הדברים הבאים:

- 1) אשפוז לידה משולם על ידי הביטוח הלאומי לכל מבוטחת או אשת מבוטח. כלומר, גם נשים שניות פלסטיניות זכאיות למענק אשפוז ולכך שהביטוח הלאומי ישלם עבור לידתן לבית החולים. לפרטים נוספים ראו גם דף מידע בנושא זה. (ניתן לקבל במשרדי העמותה).
- 2) קיום של חוב אישפוז לא יכול להוות תנאי לקבלה חוזרת לבית החולים. אם יש מצב חירום רפואי זכאי אדם, גם אם יש לו חובות רבים לבית החולים, ללכת לאותו בית חולים ולקבל טיפול ללא כל התניה.
- 3) על פי הנחיה של משרד הבריאות משלמים חולים פלסטיניים לפי תעריף ציבורי (כמו ישראלים) ולא לפי תעריף תייר הגבוה בהרבה.
- 4) חיים הרבה יותר חשובים מכסף. עדיף שיהיו לכם חובות אשפוז ובני משפחה חיים.

* לפרטים נוספים התקשרו אלינו לרופאים לזכויות אדם ונעזור לכם: 03-5133103, 03-5133104

03-5133110